

# FINANSE PUBLICZNE I PRAWO FINANSOWE

---

## Podatek akcyzowy

mgr Michał Stawiński  
*Katedra Prawa Finansowego, WPAiE Uwr*  
*rok akademicki 2017/2018*

## Podatki obrotowe

Obrót „profesjonalny”

Obrót  
„nieprofesjonalny”

Podatek od towarów i  
usług (VAT)

Podatek akcyzowy

Podatek od gier

Podatek od czynności  
cywilnoprawnych (PCC)

## Podstawowe źródła prawa

- Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 43 ze zm.)
- Dyrektywa Rady 2008/118/WE z 16 grudnia 2008 roku w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego

## Ogólna charakterystyka podatku akcyzowego

- Akcyza jest specjalnym (szczególnym, selektywnym) podatkiem obrotowym (podatek pośredni).
- Akcyza jest podatkiem jednofazowym (jednokrotnym) – art. 8 ust. 6 upa:

*Jeżeli w stosunku do wyrobu akcyzowego powstał obowiązek podatkowy w związku z wykonaniem jednej z czynności, o których mowa w ust. 1, to nie powstaje obowiązek podatkowy na podstawie innej czynności podlegającej opodatkowaniu akcyzą, jeżeli kwota akcyzy została, po zakończeniu procedury zawieszenia poboru akcyzy, określona lub zadeklarowana w należyj wysokości, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.*

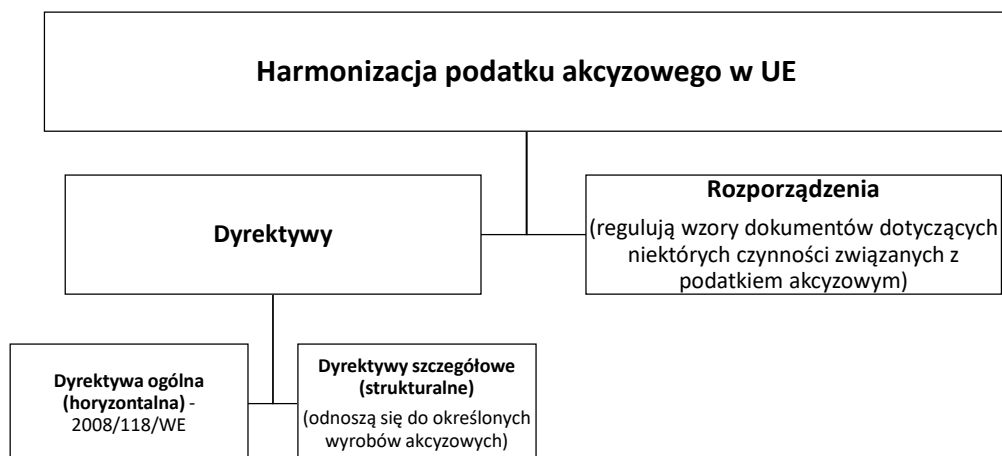
## Ogólna charakterystyka podatku akcyzowego

- Jest to podatek o zamkniętym podatkowym stanie faktycznym.
- Akcyza stanowi element ceny wyrobu akcyzowego włączony w tę cenę.
- Akcyza co do zasady nie podlega potrąceniu ani zwrotowi.
- Organami podatkowymi właściwymi w zakresie akcyzy są naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego i dyrektor izby administracji skarbowej.
- Akcyza jest dochodem Skarbu Państwa. To podatek o dużej wydajności fiskalnej.

## Harmonizacja podatku akcyzowego

- Harmonizacja ma na celu ujednoczenie podatku akcyzowego w zakresie wyrobów stanowiących **istotne źródło dochodów budżetowych** (alkohole, tytoń, produkty energetyczne).
- Poza harmonizacją pozostają wyroby, którymi obrót jest mniej istotnym źródłem wpływów budżetowych.

## Harmonizacja podatku akcyzowego



## Dyrektywy szczegółowe

Dyrektywy szczegółowe dotyczą m. in. następujących produktów:

- papierosów (92/79/EWG),
- wyrobów tytoniowych innych niż papierosy (92/80/EWG),
- alkoholu i napojów alkoholowych (92/83/EWG),
- produktów energetycznych (2003/96/WE).

## Harmonizacja podatku akcyzowego

Państwa członkowskie mogą nakładać podatki na:

- a) produkty inne niż wyroby akcyzowe (w Polsce np. samochody);
- b) świadczenie usług, w tym związanych z wyrobami akcyzowymi, które to podatki nie mają charakteru podatków obrotowych.

Nakładanie takich podatków nie może jednak powodować zwiększenia formalności przy przekraczaniu granic w handlu pomiędzy państwami członkowskimi.

*art. 2 ust. 3 dyrektywy ogólnej*

## Przedmiot podatku

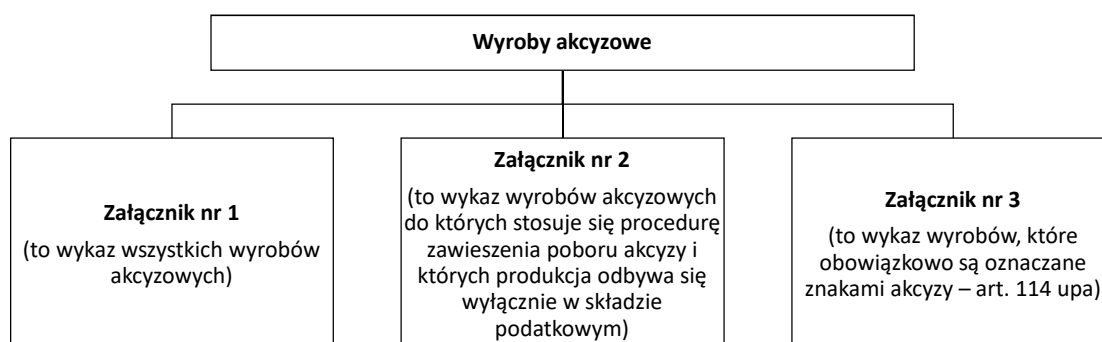
Najogólniej przedmiotem podatku akcyzowego są trzy grupy zdarzeń:

1. czynności prawne (sprzedaż wyrobów akcyzowych poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy),
2. czynności faktyczne (np. produkcja wyrobów akcyzowych),
3. zdarzenia (np. wystąpienie ubytków).

## Przedmiot podatku akcyzowego – pojęcie wyrobu akcyzowego

- Przedmiotem podatku są szczegółowo wymienione w ustawie czynności polegające co do zasady na różnych formach „dopuszczenia wyrobu akcyzowego do konsumpcji”.
- Przez wyroby akcyzowe rozumie się wymienione w załączniku nr 1 do ustawy:
  - wyroby energetyczne,
  - energię elektryczną,
  - napoje alkoholowe,
  - wyroby tytoniowe oraz susz tytoniowy
- W rozumieniu dyrektywy wyroby akcyzowe to produkty energetyczne, energia elektryczna, alkohol, napoje alkoholowe oraz wyroby tytoniowe.
- Przedmiotem podatku akcyzowego są też samochody osobowe, które nie są jednak wyrobami akcyzowymi.

## Wyroby akcyzowe



## Wyroby akcyzowe

|   |   |
|---|---|
| Alkohol i napoje alkoholowe                 | Piwo, wino, inne napoje powstałe w procesie fermentacji (np. cydr), alkohol etylowy, napoje spirytusowe                   |
| Produkty energetyczne i energia elektryczna | Energia elektryczna, gaz ziemny, oleje mineralne, paliwa stałe: węgiel, koks, węgiel brunatny, paliwo silnikowe i opałowe |
| Wyroby tytoniowe                            | Papierosy, cygara, cygaretki, tytoń do palenia  |

## Zakres przedmiotowy akcyzy (art. 8 ust. 1 upa)

|   |  |
|---|--|
| <b>Zakres przedmiotowy akcyzy</b>   | <b>produkcja</b> wyrobów akcyzowych  |
|   | <b>wprowadzenie</b> wyrobów akcyzowych do składu podatkowego   |
|   | <b>import</b> wyrobów akcyzowych   |
|   | <b>wyprowadzenie ze składu podatkowego, poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy</b> , wyrobów akcyzowych niebędących własnością podmiotu prowadzącego ten skład podatkowy |
|   | <b>nabycie wewnątrzspółnotowe</b> wyrobów akcyzowych, z wyłączeniem nabycia wewnątrzspółnotowego dokonywanego do składu podatkowego  |
| wysłanie z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy importowanych wyrobów akcyzowych z miejsca importu przez zarejestrowanego wysyłającego niebędącego importerem tych wyrobów |  |

## Zakres przedmiotowy akcyzy (art. 100 ust. 1 upa)

W przypadku samochodu osobowego przedmiotem opodatkowania akcyzą jest:

- 1) **import** samochodu osobowego niezarejestrowanego wcześniej na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym;
- 2) **nabycie wewnątrzspółnotowe** samochodu osobowego niezarejestrowanego wcześniej na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym;
- 3) **pierwsza sprzedaż** na terytorium kraju samochodu osobowego niezarejestrowanego na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym:
  - a) wyprodukowanego na terytorium kraju,
  - b) od którego nie została zapłacona akcyza z tytułu czynności, o których mowa w pkt 1 albo 2.

**Samochód osobowy nie jest wyrobem akcyzowym!**

## Produkcja wyrobów akcyzowych

### **Produkcja wyrobów akcyzowych:**

- określonych w załączniku nr 2 do ustawy, w tym opodatkowanych zerową stawką akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, oraz
  - wyrobów akcyzowych innych niż określone w załączniku nr 2 do ustawy, objętych stawką akcyzy inną niż stawka zerowa,
- może odbywać się wyłącznie w składzie podatkowym** (art. 47 ust. 1 upa).



## Procedura zawieszenia poboru akcyzy

Procedura zawieszenia poboru akcyzy to procedura stosowana podczas:

- produkcji,
- magazynowania,
- przeładowywania i
- przemieszczania wyrobów akcyzowych,

w trakcie której, gdy są spełnione warunki określone w przepisach j ustawy o podatku akcyzowym i aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie, **z obowiązku podatkowego nie powstaje zobowiązanie podatkowe** (art. 2 ust. 1 pkt 12 upa).

## Procedura zawieszenia poboru akcyzy

Procedura ma zastosowania m. in., jeżeli wyroby akcyzowe są:

1. w składzie podatkowym,
2. przemieszczane między składami podatkowymi na terytorium kraju,
3. przemieszczane, w celu dokonania eksportu, ze składu podatkowego na terytorium kraju do urzędu celno-skarbowego na terytorium kraju, który nadzoruje faktyczne wyprowadzenie tych wyrobów poza terytorium Unii Europejskiej,
4. ze składu podatkowego na terytorium kraju do składu podatkowego na terytorium państwa członkowskiego,
5. ze składu podatkowego na terytorium państwa członkowskiego do składu podatkowego na terytorium kraju,
6. przez terytorium kraju między składami podatkowymi na terytorium państw członkowskich.

## Przemieszczenie w ramach procedury

Jeżeli procedura zawieszenia poboru akcyzy jest związana z przemieszczaniem wyrobów akcyzowych, warunkiem jej zastosowania jest:

1. zastosowanie e-AD (elektroniczny administracyjny dokument) albo dokumentu zastępującego e-AD;
2. złożenie we właściwym urzędzie skarbowym zabezpieczenia akcyzowego (generalnego lub ryczałtowego).

## System Przemieszczania oraz Nadzoru Wyrobów Akcyzowych EMCS (Excise Movement and Control System)

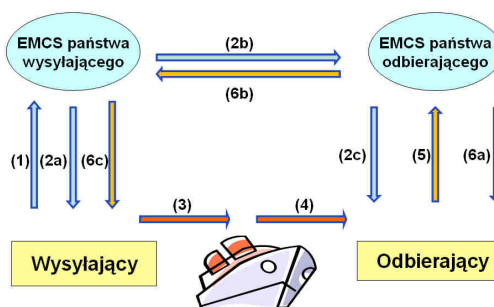
To stworzony, w ramach projektu prowadzonego przez Komisję Europejską, komputerowy system wykorzystywany do przemieszczania wyrobów akcyzowych (wyrobów energetycznych, napojów alkoholowych, wyrobów tytoniowych) w procedurze zawieszenia poboru akcyzy (bez zapłaconego podatku akcyzowego), w obrocie wewnątrzspółnotowym pomiędzy Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej oraz przemieszczania ww. wyrobów na terytorium Wspólnoty Europejskiej w ramach eksportu i importu. System ten zastąpił papierową wersję administracyjnego dokumentu towarzyszącego, dołączanego do każdej przesyłki wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy. **Stosowanie systemu do obsługi ww. przemieszczeń jest obowiązkowe.**

**Uczestnikami systemu** są podmioty dokonujące przemieszczeń wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy wewnątrz Unii Europejskiej.

**Źródło:** <http://www.finanse.mf.gov.pl/systemy-informatyczne/emcs/o-systemie>

## System Przemieszczania oraz Nadzoru Wyrobów Akcyzowych EMCS (Excise Movement and Control System)

- 1) Wysyłający wysyła projekt e-AD
- 2a) Państwo członkowskie wysyłki dokonuje walidacji (sprawdzenia) e-AD i odsyła do wysyłającego nadając numer ARC
- 2b) Administracja państwa członkowskiego wysyłki przesyła e-AD do państwa członkowskiego przeznaczenia
- 2c) Administracja państwa członkowskiego przeznaczenia przesyła e-AD do odbiorcy wyrobów akcyzowych
- 3) Wysyłający wysyła wyroby akcyzowe
- 4) Wyroby akcyzowe przybywają do miejsca przeznaczenia
- 5) Odbierający wyroby akcyzowe wysyła projekt raportu odbioru wyrobów
- 6a) Administracja państwa członkowskiego odbioru dokonuje walidacji (sprawdzenia) raportu odbioru i odsyła go do odbiorcy
- 6b) Administracja państwa członkowskiego przeznaczenia przesyła raport odbioru wyrobów do państwa członkowskiego wysyłki
- 6c) Administracja państwa członkowskiego wysyłki przesyła raport odbioru do wysyłającego wyroby akcyzowe



Źródło: <http://www.finanse.mf.gov.pl/systemy-informacyjne/emcs/o-systemie>

## Zakończenie procedury

- Zakończenie procedury zawieszenia poboru akcyzy następuje w szczególności z dniem:
  - wyprowadzenia wyrobów akcyzowych ze składu podatkowego poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy,
  - zużycia wyrobu akcyzowego w składzie podatkowym (zobowiązanie nie powstaje, gdy wyrób zużyty do wyprodukowania innego wyrobu akcyzowego),
  - naruszenia warunków procedury zawieszenia poboru akcyzy, a gdy nie można ustalić dnia ich naruszenia - z dniem stwierdzenia takiego naruszenia przez uprawniony organ,
  - z dniem powstania ubytków wyrobów akcyzowych lub ich całkowitego zniszczenia.

## Skład podatkowy (art. 2 ust. 1 pkt 10 upa)

To miejsce, w którym określone wyroby akcyzowe są:

- produkowane,
- magazynowane,
- przeładowywane lub
- do którego wyroby te są wprowadzane, lub
- z którego są wyprowadzane –

z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy; w przypadku składu podatkowego znajdującego się na terytorium kraju miejsce to jest określone w zezwoleniu wydanym przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego;

## Skład podatkowy

Produkcja, przetwarzanie i przechowywanie wyrobów akcyzowych, jeżeli podatek akcyzowy nie został zapłacony, mają miejsce w składzie podatkowym.

*art. 15 ust. 2 dyrektywy ogólnej*

Otwarcie i prowadzenie składu podatkowego przez uprawnionego prowadzącego skład podatkowy jest uzależnione od uzyskania zezwolenia właściwych organów państwa członkowskiego, w którym znajduje się skład podatkowy.

*art. 16 ust. 1 dyrektywy ogólnej*

## Skład podatkowy – przesłanki zezwolenia (art. 48 ust. 1 upa)

### Zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego jest wydawane podmiotowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) prowadzi co najmniej jeden rodzaj działalności polegającej na produkcji, przetwarzaniu lub magazynowaniu wyrobów akcyzowych, w tym będących również własnością innych podmiotów;
- 2) **jest podatnikiem podatku od towarów i usług;**
- 3) jest podmiotem, którego **działalnością kierują osoby nieskazane** prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu, przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub przestępstwo skarbowe;

## Skład podatkowy – przesłanki zezwolenia (art. 48 ust. 1 upa)

- 4) **nie posiada zaległości** z tytułu cła i podatków stanowiących dochód budżetu państwa, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz **nie jest wobec niego prowadzone postępowanie egzekucyjne**, likwidacyjne lub upadłościowe;
- 5) złoży **zabezpieczenie akcyzowe**, z zastrzeżeniem art. 64 ust. 1;
- 6) nie zostało cofnięte, ze względu na naruszenie przepisów prawa, żadne z udzielonych mu zezwoleń, o których mowa w art. 84 ust. 1, jak również koncesja lub zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej ani nie została wydana decyzja o zakazie wykonywania przez niego działalności regulowanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w zakresie wyrobów akcyzowych;
- 7) **posiada tytuł prawny do korzystania z miejsca, w którym ma być prowadzony skład podatkowy.**

## Zabezpieczenie akcyzowe

Zabezpieczenie akcyzowe może zostać złożone w formie:

1. depozytu w gotówce (w walucie polskiej);
2. gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej;
3. czeku potwierdzonego przez osobę prawną mającą siedzibę na terytorium Unii Europejskiej lub terytorium państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub przez oddział banku zagranicznego, który prowadzi na terytorium kraju działalność bankową w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988, 1948 i 1997);
4. weksla własnego;
5. innego dokumentu mającego wartość płatniczą.

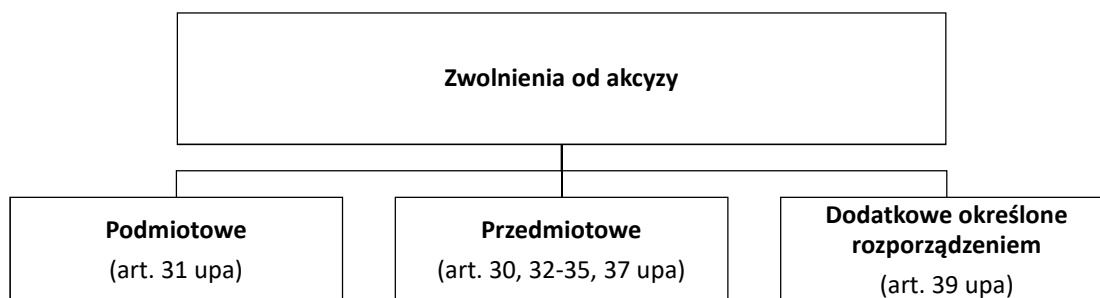
Wybór formy zabezpieczenia należy do zobowiązanego. Dopuszczalne jest łączenie różnych form.

Jeżeli określona lub zadeklarowana kwota akcyzy lub kwota opłaty paliwowej nie zostały zapłacone w terminie, organ podatkowy pokrywa je ze złożonego zabezpieczenia akcyzowego.

## Procedura udzielania zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego (art. 49 i 50 upa)

- Zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego wydaje właściwy naczelnik urzędu skarbowego na pisemny wniosek podmiotu.
- Zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego może być wydane na czas oznaczony, nie dłuższy niż 3 lata, albo na czas nieoznaczony.
- Podmiotom prowadzącym składy podatkowe nadaje się odrębną decyzją numer akcyzowy podmiotu prowadzącego skład podatkowy.
- Dla każdego składu podatkowego wydaje się odrębne zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego oraz określa się odrębny numer akcyzowy składu podatkowego.

## Zwolnienia od podatku akcyzowego



## Zwolnienia podmiotowe

**Zwalnia się od akcyzy czynności podlegające opodatkowaniu, których przedmiotem są wyroby akcyzowe mające być wykorzystywane (art. 31 upa):**

- 1) **przez instytucje Unii Europejskiej;**
- 2) **w ramach stosunków dyplomatycznych lub konsularnych**, w odniesieniu do osób, które nie są obywatelami polskimi i nie mają stałego miejsca pobytu na terytorium kraju;
- 3) **przez organizacje międzynarodowe** uznawane przez właściwe organy na terytorium kraju oraz członków takich organizacji, w granicach i na warunkach określonych w konwencjach międzynarodowych ustanawiających takie organizacje lub w umowach w sprawie ich siedzib;
- 4) **przez siły zbrojne państwa będącego stroną Traktatu Północnoatlantyckiego**, innego niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, na terytorium którego podatek akcyzowy jest wymagalny, a także przez siły zbrojne uczestniczące w Partnerstwie dla Pokoju, Kwaterę Główną Wielonarodowego Korpusu Północno-Wschodniego oraz przez dowództwa sojusznicze, w szczególności Centrum Szkolenia Sił Połączonych, do użytku tych sił zbrojnych lub towarzyszącego personelu cywilnego lub w celu zaopatrzenia ich mes lub kantyn.

## Zwolnienia przedmiotowe (art. 30, 32-35, 37 upa)

- Energia elektryczna wytwarzana ze źródeł odnawialnych,
- zużycie energii elektrycznej w celu jej produkcji,
- zużycie energii elektrycznej do celów żeglugi,
- benzyna lotnicza do statków powietrznych,
- nabycie wewnątrzspółnotowe paliw silnikowych przeznaczonych do użycia podczas transportu i przywożonych w standardowych zbiornikach użytkowych pojazdów silnikowych,
- nabycie wewnątrzspółnotowe wyrobów akcyzowych z akcyzą zapłaconą na terytorium państwa członkowskiego dokonywane przez osobę fizyczną, gdy wyroby te są przemieszczane przez tę osobę osobiście na jej własny użytek i jeżeli wyroby te nie są przeznaczone na cele handlowe.

## Zwolnienie od podatku ubytków

Zwalnia się od akcyzy ubytki wyrobów akcyzowych lub całkowite zniszczenie wyrobów akcyzowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20, powstałe wskutek zdarzenia losowego lub siły wyższej, pod warunkiem że podatnik wykaże zaistnienie okoliczności uprawniających do zwolnienia.

Granice zwolnienia dla konkretnego podmiotu wyznacza naczelnik urzędu skarbowego. Niektóre limity określa rozporządzenie ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Zwolnienie to jest zdeterminowane specyfiką produkcji różnych wyrobów akcyzowych.



## Dodatkowe zwolnienia

Minister może wprowadzać dodatkowe zwolnienia, gdy:

- 1) uzasadnia to ważny interes związany z bezpieczeństwem publicznym, obronnością państwa, bezpieczeństwem paliwowym państwa lub ochroną środowiska,
- 2) wynika to z przepisów prawa Unii Europejskiej,
- 3) wynika to z umów międzynarodowych,
- 4) wynika to z konieczności uniknięcia wielokrotnego opodatkowania wyrobów akcyzowych,
- 5) na podstawie przepisów prawa celnego wyroby akcyzowe są zwolnione od należności celnych przywozowych.

## Podmiot podatku akcyzowego

Podatnikiem akcyzy jest:

1. osoba fizyczna,
2. osoba prawna oraz
3. jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej,

która **dokonuje czynności podlegających opodatkowaniu akcyzą lub wobec której zaistniał stan faktyczny podlegający opodatkowaniu akcyzą** (art. 13 ust. 1 upa).

## Rejestracja podatników

Podmiot prowadzący działalność gospodarczą jest obowiązany, **przed dniem wykonania pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu akcyzą** lub pierwszej czynności z wykorzystaniem wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, złożyć zgłoszenie rejestracyjne właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego (art. 16 ust. 1 upa).

Jeżeli podmiot zaprzestał wykonywania czynności, o których mowa w art. 16 ust. 1, jest obowiązany **w terminie 7 dni** złożyć zgłoszenie o zaprzestaniu wykonywania tych czynności właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego.

## Podstawa opodatkowania i stawki

Stosuje się stawki podatku akcyzowego obowiązujące w państwie członkowskim, w którym ma miejsce dopuszczenie do konsumpcji, w dniu, w którym podatek akcyzowy staje się wymagalny.

## Podstawa opodatkowania i stawki

W podatku akcyzowym podstawa opodatkowania i stawka podatkowa są ze sobą ściśle związane.

Co do zasady:

1. gdy podstawa opodatkowania jest wyrażona ilościowo, to stawka jest kwotowa,
2. gdy podstawa opodatkowania wyrażona jest wartościowo, wówczas stawka ma charakter procentowy.

## Podstawa opodatkowania

W podatku akcyzowym podstawa opodatkowania może być wyrażona:

1. wartościowo (np. wartość celna, kwota należna ze sprzedaży samochodu),
2. ilościowo (np. wino),
3. w sposób mieszany (np. papierosy).

## Stawki

Stawki podatku akcyzowego mogą być wyrażone w:

1. Kwocie na jednostkę wyrobu (np. energia elektryczna)
2. Procentie podstawy opodatkowania (samochody osobowe)
3. Procentie maksymalnej ceny detalicznej (np. w niektórych sytuacjach papierosy)
4. Procentie maksymalnej ceny detalicznej i kwocie na jednostkę wyrobu (np. papierosy)

## Podstawa opodatkowania i stawki

Przykładowe stawki dla:

- **węgla** i koksu przeznaczonych do celów opałowych objętych pozycjami CN 2701, 2702 oraz 2704 00 - 1,28 zł/1 gigadzul (GJ) (**stawka kwotowa**)
- **piwa** - 7,79 zł od 1 hektolitra za każdy stopień Plato gotowego wyrobu (**stawka kwotowa**)
- **wina** - 158,00 zł od 1 hektolitra gotowego wyrobu (**stawka kwotowa**)
- **papierosy** - 206,76 zł za każde 1000 sztuk i 31,41% maksymalnej ceny detalicznej (**stawka mieszana**)
- **samochodów** osobowych o pojemności silnika powyżej 2000 centymetrów sześciennych - 18,6% podstawy opodatkowania (**stawka procentowa**)
- pozostałych samochodów osobowych – 3,1% podstawy opodatkowania (**stawka procentowa**)

## Obowiązek i zobowiązanie podatkowe

- Czynności określone ustawą są przedmiotem opodatkowania akcyzą niezależnie od tego, czy zostały wykonane lub powstały z zachowaniem warunków oraz form określonych przepisami prawa (art. 5 upa).
- Ogólna zasada: obowiązek podatkowy powstaje z dniem wykonania czynności lub zaistnienia stanu faktycznego podlegających opodatkowaniu akcyzą, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej (art. 10 ust. 1 upa).
- Jeżeli nie można określić dnia, w którym powstał obowiązek podatkowy z tytułu czynności lub stanu faktycznego podlegających opodatkowaniu akcyzą, za datę jego powstania uznaje się dzień, w którym organ podatkowy stwierdził dokonanie danej czynności lub istnienie danego stanu faktycznego (art. 12 upa).

## Obliczanie i pobór podatku

- Obliczanie i pobór podatku akcyzowego opiera się na technice **samoobliczenia** i na obliczaniu podatku przez **płatnika** (orany egzekucyjne są płatnikami akcyzy od sprzedaży, dokonywanej w trybie egzekucji, samochodu osobowego niezarejestrowanego wcześniej na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym, od którego akcyza nie została zapłacona).
- Samoobliczenie dokonywane jest w okresach miesięcznych – deklaracje należy składać **do 25 dnia miesiąca** po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy lub zakończono procedurę zawieszenia poboru akcyzy.
- Podmioty prowadzące składy podatkowe zobowiązane są do obliczenia i zapłaty akcyzy **wstępnie za okresy dzienne**.
- Kwotę akcyzy **obniża się o kwotę stanowiącą wartość podatkowych znaków akcyzy** prawidłowo naniesionych na wyroby akcyzowe lub opakowania jednostkowe wyrobów akcyzowych.

## Znaki akcyzy

- Znakami akcyzy oznacza się m. in. wyroby tytoniowe, spirytusowe, winiarskie oraz susz tytoniowy.
- Obanderolowanie produktu świadczy o legalnym dopuszczeniu go do obrotu w kraju.
- Wartość znaku akcyzy (banderoli) stanowi rodzaj zaliczki na podatek akcyzowy.